

De bevoegdheid rondom het transport van waterstof is in België opgesplitst in een federale bevoegdheid (het 'grote' vervoer van waterstof over grote afstand in combinatie met groot volume voor interconnecties tussen clusters, landen, knooppunten van waterstof, waarbij uitzonderlijk bepaalde afnemers van waterstof kunnen worden bediend) en een regionale bevoegdheid (de distributie van waterstof, d.w.z. het transport van waterstof met het oog op de beleving aan afnemers van waterstof). De federale overheid is dan ook bevoegd om een wetgevend initiatief te nemen om het vervoer van waterstof via leidingen te reguleren. De wet van 11 juli 2023 betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen werd op 25 juli 2023 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Door de publicatie van het Europees Gaspakket zal deze federale wet nog wel aangepast moeten worden om ze in lijn te brengen met de regels van de Vierde Gasrichtlijn.

Een duidelijk, adequaat en pragmatisch regelgevend kader voor de waterstofdistributienetten is echter essentieel met het oog op het bieden van investerings- en rechtszekerheid om o.a. de verdere ontwikkeling van een waterstofeconomie en concrete investeringen mogelijk te maken. Momenteel belemmert het ontbreken van een aantal regelgevende basisprincipes, zoals de Europese Commissie reeds heeft vooropgesteld voor de aardgas- en elektriciteitsmarkt (waaronder de vrije toegang tot waterstofnetwerken, transparante tarieven, vrije vermarkting van de waterstofmoleculen en transparante investeringsplannen die investeringen op de middellange en lange termijn mogelijk maken) de participatie van marktspelers op deze nieuwe waterstofmarkt en dus ook het broeikasgasemissiereductiepotentieel van de toepassing van waterstof in hun activiteiten. Om de integratie van waterstof in het Vlaamse Gewest te bevorderen, is het opzetten van een gepast regelgevend kader voor waterstofdistributienetten dus van cruciaal belang.

////////////////////////////////////

ontwikkelingen. Om de ontwikkeling van publieke waterstofnetten op economisch verantwoorde manier mogelijk te maken, voorzien we in de mogelijkheid tot intertemporele kostentoerekening en een uitzondering op het verbod op kruissubsidiëring tussen gereguleerde activiteiten en tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten. Deze laatste bepaling is enkel mogelijk na voorafgaande toestemming van de Vlaamse Regering en onder strikte voorwaarden onder Europees recht. Het voorontwerp van decreet voorziet verder in een aantal uitzonderingsregimes die van toepassing zijn op de reeds bestaande waterstofdistributienetten en de geografisch afgebakende waterstofdistributienetten. Het nu reeds implementeren van een verregaande regulering voor deze waterstofinfrastructuur zou namelijk net de ontwikkeling van de waterstofenergiemarkt verhinderen.

In het kader van de Europese klimaatdoelstellingen bereidt Vlaanderen een exitbeleid voor aardgas voor. Hierbij vormt de toekomst van het aardgasdistributienet een belangrijk vraagstuk. Daarom is het belangrijk dat er tijdig uitdienstnameplannen worden opgesteld. Deze moeten duidelijkheid bieden over de mogelijkheden tot ontmanteling en herbestemming van (delen van) het aardgasdistributienet. Voor de opmaak van de uitdienstnameplannen moet de aardgasdistributienetbeheerder in overleg gaan met andere belanghebbenden en waar van toepassing rekening houden met de opgemaakte lokale verwarmings- en koelingsplannen. Daarbij moet er rekening gehouden worden met alternatieven voor energievoorziening, bescherming van kwetsbare groepen en de eventueel mogelijke herbestemming van onderdelen van de gasinfrastructuur. De Vlaamse Regering kan nog een kader uitwerken op basis waarvan een timing en prioritering voor de uitdienstname van het aardgasdistributienet kan bepaald worden. Een nieuwe richtsnoer voor de tariefmethodologie wordt ingevoerd om de afschrijvingstermijnen van delen van het aardgasdistributienet die voor het einde van hun economische levensduur uit dienst worden genomen tijdig te herzien om stranded assets te vermijden.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze bespreking wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het voorliggende voorontwerp van decreet, toegevoegd in de bijlagen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1 Advies van de Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 17 juni 2026 bekomen en gaat als bijlage 1 bij deze nota.

De Inspectie van Financiën verleent een gunstig advies aan het voorontwerp van decreet, met uitzondering van de gevraagde personeelsuitbreiding.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

C.1. Inhoudelijke bespreking

Het voorliggend voorontwerp van decreet legt een aantal taken op aan de Vlaamse Overheid. De bijkomende werklast kan op korte termijn nog opgevangen worden binnen het bestaande personeelskader, waarbij in het kader van de omzetting van het FF55 pakket 1 bijkomende VTE werd voorzien voor het gaspakket.

Voor de bijkomende taken wordt in totaliteit 2,9 VTE werklast voor het VEKA voorzien (2,2 VTE inhoudelijk, 0,7 VTE jurist). Hiervan was reeds 1,2 VTE beleidscapaciteit en 0,7 juridische capaciteit aanwezig en werd 1 bijkomende VTE voorzien in het Actieplan FF55 goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 april 2025.

De VTE voorzien in het kader van het Actieplan FF55 waren echter voor de helft tijdelijk (tot eind 2027, waarna in de jaren 2028 en 2029 een afbouw via natuurlijke afvloeiingen werd vooropgesteld).

Voor de verder beschreven bijkomende taken blijft de werklast echter ook daarna doorlopen. Daarom is het noodzakelijk de tijdelijk voorziene 1 VTE permanent te blijven voorzien.

De opdrachten kunnen opgedeeld worden volgens:

- De doorlopende uitvoeringstaken die in het decreet rechtstreeks opgelegd worden aan het VEKA en de Vlaamse Regering;
- Het verderzetten van het regelgevend proces via delegaties aan de Vlaamse Regering middels opmaak van uitvoeringsbesluit;
- Het opvolgen van en deelnemen aan overleg op Europees, internationaal, federaal en intra-Vlaams niveau.

1. Opdrachten voor VEKA en de Vlaamse Regering opgelegd in het voorontwerp van decreet

Aanwijzing beheerders van een publiek waterstofnet (art 19, 20, 25) -> er kunnen meerdere beheerders van een publiek waterstofnet aangewezen worden

- Wanneer een rechtspersoon interesse uit om aangesteld te worden als beheerder van een publiek waterstofnet wordt een aankondiging in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd als opstart van de procedure tot certificatie en aanwijzing.
- Aanwijzing door de Vlaamse Regering (na certificatie door en advies van de Vlaamse Nutsregulator) binnen een termijn van twaalf maanden na de publicatie van de aankondiging in het Belgisch Staatsblad.
 - o De aangewezen beheerder van een publiek waterstofnet en de overige kandidaten per beveiligde zending op de hoogte brengen.
 - o Het besluit ter kennis brengen aan de Europese Commissie en bekend maken in het Belgisch Staatsblad.
- Beslissen over hernieuwing van de aanwijzing van de beheerder (wanneer de beheerder daarom vraagt) via dezelfde procedure. De aanwijzing is geldig voor een hernieuwbare termijn van twintig jaar. De beheerder kan hier vijf jaar voor het verstrijken van de aanwijzing om verzoeken, dus pas vijftien jaar na de oorspronkelijke aanwijzing.
- De aanwijzing van de beheerder van een publiek waterstofnet beëindigen bij faillissement, ontbinding, fusie of bij opheffing van de certificatie door de Vlaamse Nutsregulator.
 - o Overgangsmaatregelen bepalen, na advies van de Vlaamse Nutsregulator, om in afwachting van de aanwijzing van een nieuwe beheerder de continuïteit van de dienstverlening aan de gebruikers van dat publiek waterstofnet te behouden.

- Het besluit tot beëindiging van de aanwijzing in het Belgisch Staatsblad publiceren en aan de beheerder van dat publiek waterstofnet per beveiligde zending bekend maken.
- De Europese Commissie hiervan in kennis stellen en een nieuwe beheerder aanwijzen overeenkomstig dezelfde procedure.

Investeringsplannen -> worden tweejaarlijks opgemaakt bij beheerders van een publiek waterstofnet en vierjaarlijks bij beheerders van een geografisch afgebakende waterstofdistributienet en van een bestaande waterstofdistributienet

- Art 50: De Vlaamse Nutsregulator wint het advies van het VEKA in over het ontwerp van investeringsplan van elke beheerder van een publiek waterstofnet. Art 117 en 125: De Vlaamse Nutsregulator kan het advies van het VEKA inwinnen over de investeringsplannen van beheerders van een geografisch afgebakend waterstofdistributienet en de beheerders van een bestaand waterstofdistributienet dat de grenzen van de eigen site overschrijdt.

Uitdienstnameplannen aardgasdistributienet -> dit gebeurt vierjaarlijks

- Art 7: Na advies van de Vlaamse Nutsregulator de verdere regels en de procedure voor de weigering of beëindiging van een aansluiting op of toegang tot het aardgasdistributienet voorzien, op basis van objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria die bepaald worden door de Vlaamse Nutsregulator. Na advies van de Vlaamse Nutsregulator de rechten en de beschermingsmaatregelen voor netgebruikers bepalen, met inbegrip van kwetsbare afnemers, wanneer de aansluiting op of toegang tot het aardgasdistributienet beëindigd wordt. De Vlaamse Regering kan in dit kader onder meer nadere regels bepalen omtrent het communicatieplan dat voorzien is in artikel 4.1.19/3, §1, derde lid, 8°, zodat de netgebruikers tijdig en voldoende gedetailleerd geïnformeerd worden over de infrastructuur van het aardgasdistributienet die uit dienst genomen moet worden zoals vermeld in artikel 4.1.19/3, §1, derde lid, 3°. De verdere concrete maatregelen die genomen moeten worden zullen nog verder worden bepaald in overleg met het kabinet en via BVR.
- Art 13: De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop het uitdienstnameplan door de aardgasdistributienetbeheerder voor het eerst wordt opgemaakt en ingediend.
- Art 14: De Vlaamse Regering kan de methodologie en nadere regels vaststellen voor de prioritering en timing van de uit dienst te nemen infrastructuur van het aardgasdistributienet, ten minste rekening houdend met de elementen opgesomd in artikel 4.1.19/4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Informereren van de Europese Commissie

- Art 54: de Europese Commissie in kennis stellen van alle maatregelen die zijn vastgesteld om ODVs na te komen, met inbegrip van consumenten- en milieubescherming en de mogelijke gevolgen van deze maatregelen voor de nationale en internationale concurrentie. De Vlaamse Regering stelt de Europese Commissie om de twee jaar in kennis van alle wijzigingen in deze maatregelen. Bij het opleggen van ODVs raadpleegt de Vlaamse Regering de relevante belanghebbenden in een vroeg stadium en op een open, inclusieve en transparante wijze.

2. Verderzetten regelgevend proces

- De delegaties naar de Vlaamse Regering die hierboven vermeld worden bij het opstellen van uitdienstnameplannen door de aardgasdistributienetbeheerder en de andere artikelen die verband houden met het uit dienst nemen van het aardgasdistributienet (artikelen 7, 13 en 14).
- Art 47: de beroepsprocedure vaststellen tegen een weigering, opschorting of beëindiging van toegang tot een publiek waterstofnet, na advies van de Vlaamse Nutsregulator.
- Art 49: de verdere regels en procedure voor het indienen en goedkeuren van het ontwerp gezamenlijk scenario bepalen. Dit scenario wordt opgesteld door de beheerders van een

////////////////////////////////////

- Art 106 / 119: de procedure bepalen voor de periodieke evaluatie (uitgevoerd door de Vlaamse Nutsregulator) van het vervullen van een voorwaarde waaraan een beheerder moet voldoen om een geografisch afgebakend waterstofdistributienet of bestaand waterstofdistributienet aan te leggen (in geval van geografisch afgebakend waterstofdistributienet) en te beheren. Die voorwaarde houdt in dat er geen significant risico bestaat dat de mededinging wordt belemmerd of de efficiënte uitrol van waterstofinfrastructuur of de ontwikkeling en werking van de waterstofmarkt nadelig wordt beïnvloed.
- In het decreet werd ook een decretale rechtsgrond gecreëerd voor bijkomende acties die de Vlaamse Regering kan ondernemen. Een voorbeeld is om bijkomende elementen te bepalen die in het uitdienstnameplan van het distributienet voor aardgas moeten komen en nadere voorwaarden bepalen met betrekking tot de uitvoering, evaluatie en aanpassing van het uitdienstnameplan. Of er van die mogelijkheid gebruik gemaakt zal worden, zal worden vastgelegd bij uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering. Op dat moment zal eventuele verdere impact op het personeelsbestand van de Vlaamse overheid worden beoordeeld.

- Opvolgen, omzetten en uitvoeren van bijkomend Europees beleid inzake waterstof.
- Opvolgen van het internationaal beleid inzake waterstof (oa in pentalateraal forum, Waterstof Industrie Cluster, Belgian Hydrogen Council...).
- Deelname aan intra-Belgisch overleg in Enover Gaspakket en Enover Waterstof.
- Opvolgen van nationaal en internationaal beleid rond de uitfasering van aardgasgebruik en uitdienstname van aardgasinfrastructuur.
- Intra-Vlaams overleg (oa met departement WEWIS en VLAIO): beleid op elkaar afstemmen, overlap vermijden en beleid uitvoeren (bv actualisatie Vlaamse waterstofstrategie).
- Beantwoorden van vragen van de verschillende stakeholders.

Deze omzetting heeft geen bijkomende budgettaire impact omdat de loonkredieten reeds voorzien zijn."

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring zal het voorontwerp van decreet voor advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State worden voorgelegd. Na de definitieve goedkeuring volgt de parlementaire behandeling.